

سند چشم‌انداز تولید نفت خام ایران تا سال ۱۴۲۰ در جلسه شورای عالی انرژی تصویب شد

سرنوشت مهم نفت

چه شده است ایران امروز باید حسرت حتی همان سهم ۴ درصدی از بازار نفت را داشته باشد؟

منتشر شد. «تمدیدنشدن معافیت خریداران نفت ایران از تحریم‌های آمریکا» خبری بود که ابتدا به شکل غیررسمی و به نقل از دو منبع آگاه در وزارت خارجه آمریکا اعلام شد. این خبر ساعت هشت‌ونیم صبح به وقت واشنگتن، با انتشار بیانیه کاخ سفید به تأیید رسمی رسید و پس از آن از سوی مایک پمپئو، وزیر امور خارجه آمریکا نیز در نشست‌ی خبری اعلام شد. آن‌طورکه در بیانیه کاخ سفید تأکید شده بود، آمریکا، عربستان و امارات متحده عربی با اطمینان از مناسب بودن عرضه نفت خام در بازار توافق کرده‌اند به‌منظور جبران خروج نفت ایران از بازار، در صورت نیاز اقدامات لازم و به‌موقع برای پاسخ به تقاضای بازار انجام دهند. در همین تاریخ قیمت نفت ۲٫۵ درصد افزایش یافت و جهان برنت ۷۴ دلاری را دید. مسئله‌ای که برخی را به این گمان رساند که بازار تحمل حذف نفت ایران را ندارد و افزایش قیمت آن چنان زیاد خواهد بود که مشتریان و مصرف‌کنندگان عمده مانند چین و هند که رشد اقتصادی‌شان آن‌چنان به قیمت نفت گره خورده است، فشار می‌آورند و موضوع حل می‌شود؛ تصویری که کاملاً اشتباه از کار درآمد.

۱۰ روز بعد یعنی از روز اجراشدن تحریم‌های آمریکا حرف‌های شیرینی هم زده شد که به این تصور رؤیایگونه دامن زد؛ برای نمونه دبیر کل اوپک گفت درباره تهدیدهایی که به‌تازگی درباره عرضه نفت ایران مطرح شده است، گفت: «درخصوص مسئله ایران در سطح وزارت به‌دبیرخانه اوپک گفت‌وگوهایی داریم تا راهکارهای ممکن را بررسی کنیم». اظهارنظری دلگرم‌کننده نیز کرد و در پاسخ به این پرسش که «آیا از نظر فنی امکان حذف نفت ایران از بازار وجود دارد یا نه؟ گفت: لازم به تکرار نیست، امکان حذف ایران از بازار نفت غیرممکن است». که البته پیش‌بینی غلطی از کار درآمد و نه‌تنها ایران از بازار حذف شد، بلکه اتفاقاتی که بر اثر تصادف جهت بازار را تعیین کرد، قیمت را در دام‌های بعد از آن به کف رساند. درست است که اфт رشد اقتصادی جهانی و پشت‌بند آن فاجعه کرونا برای بازار اتفاقاتی پیش‌بینی نشده بود و حذف ایران از بازار را بسیار ساده کرد اما باید در نظر گرفت که بدون این اتفاقات نیز عربستان سعودی و امارات صراحتاً عنوان کرده بودند که جای خالی نفت ایران را پر خواهند کرد. اینکه تا چه میزان به این کار موفق می‌شدند، جای سؤال است اما نکته جای دیگری است.

نفت؛ ابزاری سیاسی، بازاری سیاسی

روزی که بیانیه لغو معافیت واردات نفت ایران برای هشت کشوری که مشتری عمده نفت ایران بودند صادر شد، وزیر وقت نفت عربستان به استقبال آن رفت. به گزارش خبرگزاری رویترز در این تاریخ، خالد الفالح در بیانیه‌ای اعلام کرد: «عربستان سعودی تحولات بازار نفت را پس از بیانیه کاخ سفید درباره تحریم‌های نفتی ایران با دقت رصد می‌کند. در این راستا عربستان با دیگر تولیدکنندگان نفت خام همراهی خواهد کرد تا در اطمینان حاصل شود که عرضه

عکس: علی شیرینبند، میزان

نشود، گفت: «وظیفه ملی ماست که با افزایش سرمایه‌گذاری و ورود تکنولوژی‌های جدید و بهره‌گیری از ظرفیت‌های داخلی بار دیگر سهم ایران را از بازارهای نفت جهان به دست آوریم».

جریان تلخ حذف نفت ایران از بازار که به زبان معاون‌اول رئیس‌جمهور آمده و افت سهم ایران از بازار از ۱۰ درصد به ۴ درصد اما حکایتی است که ریشه‌یابی می‌خواهد. آقای جهانگیری به‌درستی دست روی تحریم‌های ظالمانه و نیز اختلافات مدیریتی گذاشته است؛ اما در این شرایط تحریم که همچنان برجاست، چگونه می‌خواهیم افزایش در سرمایه‌گذاری داشته باشیم یا راه را برای ورود تکنولوژی‌های جدید باز کنیم؟ همین عدد چهاردرصدی که جهانگیری مطرح می‌کند، مربوط به اوج تولید نفت ایران است نه اکنون. ما عملاً از بازار نفت جهان حذف شده‌ایم و صادراتمان آن‌قدر اندک است که قابل صرف‌نظرکردن است. باقی مسائل سند به کنار، نگاهی کوتاه بیندازیم به همین دو سال گذشته که چه بر سر تولید نفت ایران آمد.

«حذف ایران غیر ممکن است»

در دوم اردیبهشت سال ۱۳۹۸ دونالد ترامپ در اقدامی ناگهانی بازار جهانی نفت را شوکه کرد. به گزارش روزنامه دنیای اقتصاد صبح آن روز بازار نفت با تمرکز بر خبری آغاز شد که نخستین بار از سوی روزنامه واشنگتن‌پست و پس از ساعاتی به شکل بیانیه کاخ سفید

محمد آزاد: صنعت نفت ایران حال خوشی ندارد، نه در خارج و نه در داخل و مشکلاتش روزه‌روز وخیم‌تر می‌شود. در این شرایط روز دوشنبه هفتم تیر سند چشم‌انداز تولید نفت خام کشور تا سال ۱۴۲۰ در جلسه شورای عالی انرژی به ریاست اسحاق جهانگیری تصویب شد. آقای جهانگیری در این جلسه گفت: «کشور بزرگ و با موقعیت جغرافیایی منحصربه‌فردی مثل ایران همواره در منطقه پرتلاطم خاورمیانه تأثیرگذار بوده است… کشور ما در این منطقه همیشه رقبای جدی داشته اما ایران همواره توانسته است با توجه به ظرفیت‌ها و امکانات کشور در معادلات منطقه‌ای تأثیرگذار باشد». جهانگیری ابزار نظامی و موقعیت جغرافیایی را از مؤلفه‌های قدرت ایران برشمرد و در ادامه گفت: «افزایش ظرفیت تولید و فروش نفت یکی دیگر از عوامل قدرت کشور است. ایران پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۰ درصد از سهم تولید جهانی نفت را در دست داشت اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌دلیل اختلاف‌نظرهای مدیریتی و توطئه و تحریم‌های ظالمانه دشمنان علیه جمهوری اسلامی ایران این سهم به چهار درصد کاهش یافته است و برخی از کشورهای منطقه از این فرصت استفاده کردند و سهم خود را تولید و فروش نفت افزایش جدی داده‌اند». معاون اول رئیس‌جمهوری با بیان اینکه متأسفانه وضعیت به جایی رسیده است که با خارج‌شدن ایران از بازار نفت جهانی، اقتصاد دنیا دچار مشکل

گزارش عملکرد ایمیدرو به مناسبت روز صنعت و معدن

ایمیدرو؛ توسعه زیربناها، توانمندسازی و مأموریت‌های جدید

سرمایه‌گذاری در طرح‌های معدن و صنایع معدنی، علاوه بر ایجاد اشتغال، از یک سو توسعه مناطق کم‌برخوردار، تقویت زیرساخت‌های کشور و نیز کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی را در پی داشته و از سوی دیگر، با اجرای برنامه‌های آموزشی و همکاری با دانشگاه‌ها و مراکز علمی، سبب توانمندشدن بخش خصوصی شده است. این سازمان در عین حال در سال‌های اخیر مأموریت‌های جدیدی ازجمله صنعت گوهرسنگ‌ها را برای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی طراحی و اجرایی کرده است. سازمان توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، به‌ویژه در سال‌ی که به نام «تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها» مزین شده، اهداف فوق را در قالب دو استراتژی کلان «توسعه» و «توانمندسازی» شکل می‌دهد. در این میان، سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی طرح‌ها، اکتشاف، فعال‌سازی معدن راکد، تنوع‌سازی در تأمین مالی، بومی‌سازی، تقویت جایگاه صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی، توسعه برنامه‌های آموزشی و… ذیل استراتژی‌های یادشده انجام می‌شود.

سرمایه‌گذاری و اشتغال

به گزارش روابطعمومی ایمیدرو، ارزش سرمایه‌گذاری‌های سازمان توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) از ابتدای تأسیس تا پایان سال ۹۹ به بیش از ۲۱،۵ میلیارد دلار رسید. این میزان سرمایه‌گذاری در راستای سیاست‌های کلان وزارت صنعت، معدن و تجارت و با مشارکت بخش خصوصی انجام شده است. در سال جاری نیز با احتساب نزدیک بیش از یک‌میلیاردو ۹۴۱ میلیون دلار، از ۲۳،۵ میلیارد دلار عبور می‌کند. در همین حال، میزان اشتغال ایجادشده از سال ۹۲ تا پایان سال قبل به ۱۴هزار۷۰۰ نفر رسید. در سال ۹۹ با تکمیل و افتتاح طرح‌های جدید، بیش از ۳،۴۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و صنایع معدنی محقق و برای بیش از چهارهزارو ۲۰۰ نفر شغل به‌صورت مستقیم ایجاد شد.

امسال نیز برنامه راه‌اندازی بیش از ۱،۹ میلیارد دلار پروژه در برنامه قرار دارد که اشتغال مستقیم آن از پنج هزار نفر عبور می‌کند.

جذب سرمایه از بخش خصوصی

یکی از اقدامات ایمیدرو در سال‌های اخیر، تنوع‌بخشی به تأمین مالی طرح‌ها بوده؛ به‌طوری‌که از سال ۹۲ برای ۴۷ طرح، بیش از ۷،۲ میلیارد دلار سرمایه از بخش خصوصی تأمین شده که ۲،۵ میلیارد دلار آن محقق شده و برای بیش از هفت هزار نفر شغل ایجاد شده است.

اکتشاف

انجام فعالیت‌های اکتشافی به‌عنوان اقدام پایه‌ای به‌منظور تأمین خوراک واحدهای صنایع معدنی ازجمله اقدامات اصلی ایمیدرو در حوزه «توسعه» بوده است. اکتشاف پهنه‌ها در فازهای شناسایی و پی‌جویی در ۳۰ استان، شامل ۱۰۴ پهنه در بیش از ۶۸۰ هزار کیلومترمربع گستره کشور، در‌حال اجراست که ۷۰ درصد آن تکمیل شده است. نکته درخور توجه این است که محدوده‌های معدنی کشور شامل محدوده‌های اکتشافی، گواهی کشف و پروانه‌های

قانون ایرانی رمزارزها در راه است

● ایستا: اتاق بازرگانی ایران از بیکری برای تصویب یک آیین‌نامه در حوزه رمزارزها و اقتصاد هوشمند در ایران خبر داد. هرچند در ماه‌های گذشته میزان فعالیت شهروندان ایرانی در حوزه رمزارزها افزایش یافته اما جز تعدادی استخراج‌کننده مجاز رمزارز، عملاً این حوزه چه در رابطه با استخراج و چه در رابطه با خرید و فروش، با یک خلأ قانونی بزرگ مواجه است و این موضوع از سوی فعالان بخش خصوصی بارها مورد بحث و گمانه‌زنی قرار گرفته. در نشست قبلی کمیسیون اقتصادی اتاق بازرگانی ایران از نبود قانون و مقررات لازم در این حوزه به‌عنوان یک چالش جدی یاد شد و حالا در جدیدترین نشست این کمیسیون، اعضا از تدوین یک آیین‌نامه در حوزه رمزارز و اقتصاد هوشمند سخن گفته‌اند که پس از نهایی شدن برای تصویب به نهادهای قانون‌گذار ارسال خواهد شد. در ابتدای نشست، علی شمس‌اردکانی درباره اخبار روز حوزه انرژی، اقتصاد کلان و رمزارزها گفت و تأکید کرد: با توجه به آنچه در نشست‌های قبلی گفته شده، لازم است بخش خصوصی در این مدت سعی کرده نگاه جامع و عمیقی به ویژگی‌های رمزارزها پیدا کند و پس از شناسایی کارکردهای این حوزه، نشست‌های لازم را برای بیان خواسته‌های خود با مسئولان و سیاست‌گذاران داشته باشد. بخش خصوصی معتقد است ممکن است سیاست‌گذار به دلیل تعجیل یا عدم شناخت در این حوزه، به شیوه نادرستی تصمیم‌گیری کند؛ بنابراین باید در شناساندن بسترهای این صنعت تلاش کنیم. شمس‌اردکانی در ادامه بر زمان‌بندی تعیین‌شده برای تهیه سند رمزارزها تأکید کرد. با توجه به ناشناخته‌بودن وجوه موضوع رمزارزها و مشکلات تصمیم‌گیری ناشی از این ناشناختگی، تهیه لایحه می‌تواند شروعی برای حرکت باشد. شمس‌اردکانی گفت: رمزارزها به مسئله روز در اقتصاد ایران بدل شده است. همه درباره آن حرف می‌زنند و اغلب نیز طوری حرف می‌زنند که انگار سال‌ها متخصص آن بوده‌اند. انبوهی اخبار، اطلاعات و آمار درباره رمزارزها در ایران منتشر می‌شود که بخش عمده‌ای از آنها، اشتباه یا نادقیق است. در ادامه عمادالدین سخا، مدیرکل بازارهای مالی-بازرگانی وزارت اقتصادی و دارایی گفت: ناشناختگی این پدیده باعث شده درباره آن جو نامناسبی برقرار شود؛ بنابراین در ابتدا باید شناخت کافی از موضوع داده شود و البته هم‌زمان بخش خصوصی و دولتی روی موضوع کار کرده‌اند تا این شناخت ایجاد شود.

عملیات اجرایی جاده ناحیه سنگان با ارزش ۸۰۰ میلیارد تومان در قالب قرارداد مشارکت، مبادله تفاهم‌نامه احداث اتوبان لامرد پارسیان با سرمایه‌گذاری هزار میلیارد تومان در راستای اهداف توسعه‌ای ایمیدرو صورت می‌گیرد. طبق برآوردهای صورت‌گرفته، هزینه مورد نیاز زیربناهای بخش معدن و صنایع معدنی به‌منظور تحقق اهداف چشم‌انداز بیش از ۱۹ میلیارد دلار است که ۶۸ درصد از این رقم مربوط به زنجیره فولاد است.

از سوی دیگر، ایمیدرو توسعه مناطق صنایع انرژی‌ر بر را با تسهیلاتی که در اختیار سرمایه‌گذاران قرار می‌دهد، از ابتدای دهه ۸۰ عملیاتی کرده است. در حال حاضر علاوه بر منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس در غرب بندرعباس، توسعه مناطق ویژه لامرد در جنوب استان فارس، پارسیان در غرب استان هرمزگان و نیز کاشان را با هدف جذب سرمایه‌گذار در بخش صنایع معدنی کشور در حال اجرا دارد.

گوهرسنگ‌ها

این سازمان حمایت از توسعه گوهرسنگ‌ها و حمایت از ایجاد بازارچه و فرآوری این نوع سنگ‌ها را نیز به‌عنوان اقدامی جدید در راستای اهداف توسعه‌ای از دو سال گذشته آغاز کرده است. سند توسعه صنعت گوهرسنگ‌ها، برنامه‌های عملیاتی و اصلاحات و الزامات مورد نیاز آن با همکاری ذی‌نفعان بخش خصوصی و نهادهای دولتی مرتبط تهیه شده و دستورالیند وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز قرار گرفته است. تاکنون با هدف توسعه این صنعت، بازارچه‌های گوهرسنگ در اصفهان و مشهد راه‌اندازی شده است.

همکاری با دانشگاه‌ها

بخشی از استراتژی «توانمندسازی» ایمیدرو در قالب همکاری با دانشگاه‌ها و مراکز علمی و نیز برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی اجرایی شده است. در سال ۹۹ و سال قبل از آن، ۶۰۴ دوره برای سطوح تکنسین، کارگری و کارشناسی برگزار شد که ۱۰هزارو ۲۶۲ نفر را تحت پوشش قرار داد. این سازمان همچنین با هدف توسعه همکاری با مراکز علمی و دانشگاهی، تصویب و عقد ۲۸ قرارداد پروژه‌های پژوهشی به مبلغ ۲۰۴ میلیارد ریال، برگزاری دو جلسه شورای پژوهش مرتبط و ایمیدرو و بنگاه‌های منتخب بخش معدن و صنایع معدنی، همکاری با شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در راستای اجرایی‌کردن آیین‌نامه اجرایی بندح تبصره ۹ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و بررسی و تصویب پروپوزال‌های منتخب در کمیته تخصصی پژوهش، مبادله تفاهم‌نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با انجمن مهندسی معدن ایران و دانشگاه علم و صنعت ایران، تصویب ۹ پایان‌نامه تحصیلات تکمیلی تقاضامحور دریافتی از سامانه سابع به ارزش سه‌هزارو ۹۰۰ میلیون ریال، حمایت از شش مورد همایش تخصصی و چاپ کتاب به ارزش ۳۷۲ میلیون ریال و تأمین اعتبار فرایند حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی مرکز تحقیقات فراوری مواد معدنی ایران به ارزش پنج میلیون ریال را در کارنامه خود دارد.